

Nyhedsbrev fra

GartneriRådgivningen A/S
(HortiAdvice Scandinavia A/S)

Planteværns NYT

Nr. 1 • 16. feb. 2016

Falsk meldug

For at opdage de første angreb tidligt, er det vigtigt at kigge efter falsk meldug i modtagelige planter, når foråret byder på perioder med koldt og fugtigt vejr i foråret. Viola, Impatiens og Myosotis hører til de planter, der er meget modtagelige for falsk meldug. Falsk meldug kan dog også ses i osteospermum, margeritter og roser. Der ses ofte store sortsforskelle i modtageligheden.

Indhold:

Falsk meldug	1
Hold temperaturen over 16°C.	2
Deforme topskud	2
Hebe og Lavendula er omfattet af nye stramninger vedrørende Xylella.....	2
Tjek pH	3
Vejledning i Planteværn 2016	4
Slutrapport om spildevandshåndtering.....	4
Caryx	5
BotaniGard til bekæmpelse af mellus i pryplanter i væksthus	5
Sprøjteopdateringskursus.....	6

De første tegn på angreb af falsk meldug ses altid på oversiden af bladene i form af gulmarmorerede blade, der kan minde om næringsstof mangel.

Svampen sporulerer på bladundersiden og der kommer en tæt grålig sporebelægning.

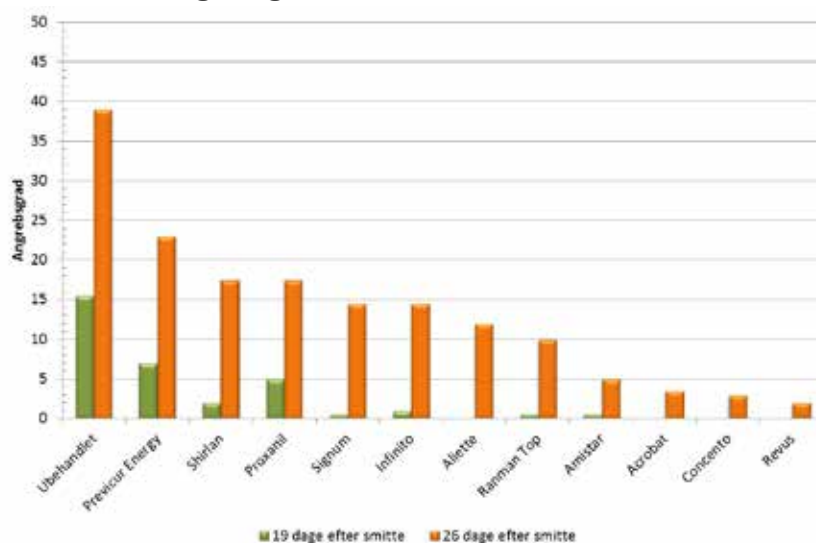
Falsk meldug dækker over flere arter af svampe, der alle trives bedst ved lave temperaturer og fugtige klimaforhold. Sporene kan kun spire, når der er frit vand på bladene, og varme og tørre periode stopper sporuleringen, og hermed spredningen.

Angreb forebygges ved at sænke luftfugtigheden, undgå nedslag, undgå vanding fra oven og ved at bruge ventilatorer til at skabe luftbevægelse.

Bekæmpelse af falsk meldug kan ske med Amistar, Previcur Energy og Revus. Revus opnåede godkendelse til mindre anvendelse til bekæmpelse af falsk meldug i december 2015. Revus har i forsøg haft rigtig god effekt på falsk meldug.

Da svampe, der forårsager falsk meldug, nemt udvikler resistens, skal man skifte mellem midlerne og overholde grænsen for max. antal behandlinger.

Forsøg 1 'White with blocks'
Angrebsgrad

Hold temperaturen over 16°C.

I udplantningsplanter kan vi risikere angreb af forskellige svampesygdomme i rødder og nederste plantedele. Det kan være Phytophthora, Chalara, Pythium og gråskimmel, der angriber planterne tæt ved jordoverfalden, og angrebene kommer som følge af meget våde og fugtige forhold i jorden og nær jordoverfladen.

Lige efter potning er planterne meget sårbare. Væksten er bremset og rødderne skal etablere sig i potten, hvilket gør planterne mere modtagelige for svampeangreb.

Det er derfor vigtigt, at være påpasselig med vandingen, undgå lav temperatur og høj luftfugtighed i ugerne efter potning. Hurtig etablering af rødder i potten kræver, at temperaturen holdes på mindst 16°C i et par uger efter potning.

Deforme topskud

I kulturer som Hedera, Stephanotis og Dipladenia kan der pludselig være deforme topskud. De deforme topskud skyldes angreb af topskudsmider. Topskudsmiderne har gennem vinteren udviklet sig langsomt, og med de tiltagene daglængder og lysmængder øges opformeringen og udviklingen, og skaderne bliver mere synlige.

Milbeknock og Vertimec kan bruges til bekæmpelsen af topskudsmider. Fordele ved disse to midler er deres translaminar effekt, hvor sprøjtevæsken kan vandre fra den ene side af bladet til den anden.

Ved man erfaringsmæssigt, at der kommer angreb først på foråret, er det fornuftigt at sprøjte forebyggende. Topskudsmiderne skjuler sig inde i topskuddene, og er derfor vanskelige at ramme. Ved angreb bør de angrebne planter fjernes, inden der sprøjtes. Dette gør bekæmpelsen mere effektiv.

Hebe og Lavendula er omfattet af nye stramminger vedrørende Xylella

Der er nye stramminger på vej for at forhindre spredning af planteskadegøreren *Xylella fastidiosa*. Blandt andet skal Hebe og Lavendula augustifolia være ledsaget af plantepas ved en gros handel inden for EU. Både Hebe og Lavendula augustifolia er kommet på listen over Xylellas værtsplanter.

Xylella fastidiosa er en bakteriesygdom, der forvolder stor økonomisk skade i vindruer, oliven, citrus og blomster. Den har mange værtsplante og spredes derfor hurtigt via handel med planter og plantemateriale. Bakterien trænger ind i Xylemet, hvor den blokkerer for transporten af vand og næringsstoffer op i planten.

Bladene begynder at visne og til sidst visner/dør hele planten.

Læs mere om stramningerne på NaturErhvervsstyrelsens hjemmeside: <http://naturerhverv.dk/nyheder-og-presse/meddelelser/meddelelse/nyhed/nye-stramninger-for-planteskadegoereren-xylella-fastidiosa-paa-vej/>

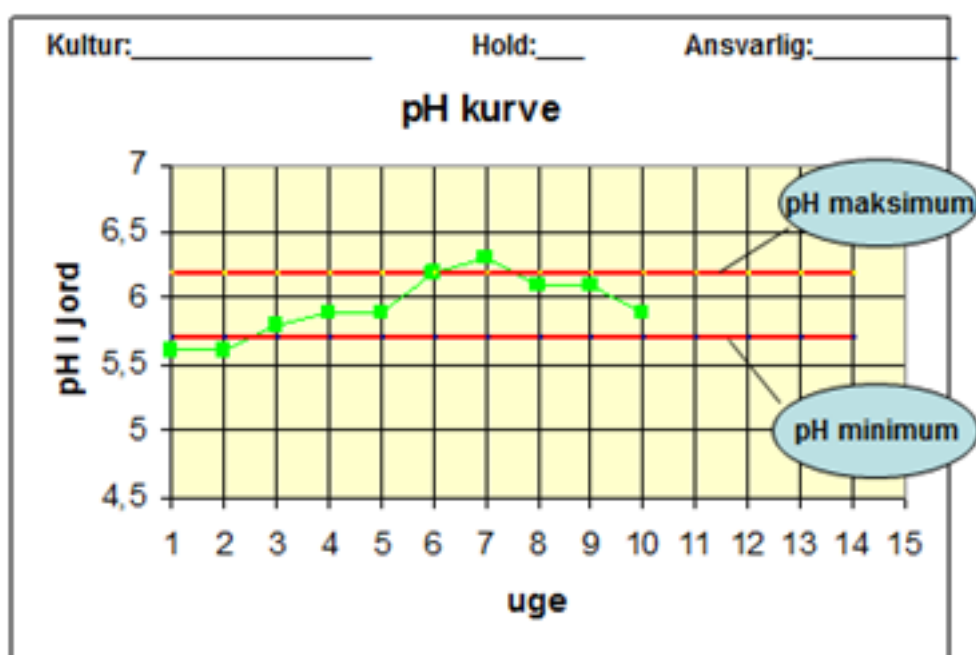
Tjek pH

At holde pH under kontrol er en af de store udfordringer gennem udplanthningssæsonen. Mange oplever at pH skrider, og der kommer symptomer på næringsstofmangel eller forgiftning.

En god strategi er at holde pH i det optimale område fra produktionens start og spotte, når der er optræk til problemer. Det er en bedre strategi end af skulle afhjælpe stressede planter med ekstra tilførsel af mikronæring eller kurblandinger. Strategien kræver at der laves analyser og måles pH (og ledningsværdi) regelmæssigt.

Få analyseret voksemediet, kun herved kan du sikre dig at pH ligger i det optimale område fra start. Er der allerede fra start problemer med pH, kan det være aktuelt at justere gødningsplanen, så den kan rette op på pH.

Mål selv pH og ledningsværdi en gang om ugen eller hver 14. dag. Målingerne vil gøre det nemmere at spotte pH-problemer, før det bliver et problem for planterne.

Skema til måling af pH. Optimal område angivet.

Vejledning i Planteværn 2016 - er udkommet

Håndbogen "Vejledning i Planteværn" giver overblik over mulighederne for plantebeskyttelse i eller på landbrugsafgrøder, frugt, bær og frilandsgrønsager. Det samme gælder pryddplanter, væksthuse- og planteskolekulturer, golfbaner, rekreative arealer, skove, læhegn og juletræer.

Vejledning i planteværn har to vinkler på sit stof: Den giver dels vejledning om praktisk bekæmpelse af ukrudt, sygdomme og skadedyr, dels en beskrivelse af de enkelte midler, som bruges til formålet.

Alle midler, der er godkendt og markedsføres til erhvervsmæssigt brug i Danmark, er medtaget. Bogen er opbygget, så det er hurtigt at orientere sig om de relevante muligheder for plantebeskyttelse, når der opstår et konkret behov.

Bogen kan købes i Netbutikken, Seges (www.netbutikken.seges.dk) under "Planteavl" og "Planteværn".

Slutrapport om spildevandshåndtering

Efteråret arbejde omkring spildevandshåndtering i væksthusegartnerier er nu afsluttet og der er udarbejdet en slutrapport. Slutrapporten kan findes på hjemmesiden for Dansk Gartneri via af dette link http://danskgartneri.dk/Nyheder/2016/Februar/GAU_projekt_om_spildevandshaandtering_afsluttet.aspx

Nedenfor er rapportens konklusioner og anbefalinger.

Konklusion og anbefalinger

Pesticidanalyserne har vist, at der er pesticider i returkarrene, undertiden i høje koncentrationer. Det betyder, at vand fra returkarrene skal behandles med omtanke, og det må ikke udbringes, så der er risiko for, at det udledes til vandmiljøet.

Overensstemmelse mellem fund af pesticider i dræn/natur og returkar tyder på, at mange væksthusegartnerier ikke er lukkede systemer.

Ud fra dataindsamling i gartnerierne er det vores vurdering at følgende forhold udgør de væsentligste kilder til udledning af næringsstoffer og pesticider:

1. Tømning og/eller overløb af returkar til udearealer.
2. Dræn fra væksthuse arealer der ikke er recirkulerede.
3. Planteaffald der opbevares udendørs uden sikring mod afløb.
4. Fund af i Danmark ulovlige pesticider kan skyldes import af småplanter

Mulige løsninger og anbefalinger kan omfatte følgende:

1. For så vidt angår håndtering af udledning fra returkar kan man komme langt med følgende tiltag:

- 1.1. Ændrede rutiner vedrørende vanding så vandet og returkarrene udnyttes bedst muligt. Det vil sige at man skal undgå store skift i ledetal og at vande det hele på én gang.
- 1.2. Tømning af returkar skal ske ved at karret tømmes så meget som muligt og at slam pumpes i affaldscontainer eller afhentes af en slamsuger.
- 1.3. Etablering af vandrensning vil reducere behovet for at tømme returkar.

2. Anbefaling, hvis der ikke er etableret recirkulering

2.1. Der bør skelnes imellem, om der er plantet direkte i væksthuses bundjord, hvilket gælder visse grønsager (salat, økologiske produktion af tomater og agurker) og snitblomster, eller om der produceres i afgrænsede bede/potter.

2.2. Ved nybyggeri kan der på sigt være behov for at etablere recirkulering ved dyrkning i potter, afgrænsede bede og dyrkning i bundjorden.

2.3. Ligeledes kan der ved nyanlæg af containerplads udendørs være behov for at etablere recirkulering.

3. Forslag til håndtering af affald.

Placering af kompostbunker bør ske med omtanke, så der ikke er risiko for udledning til vandmiljøet.

4. Import af småplanter

Der er brug for yderligere undersøgelser på dette område for at få kortlagt, hvor stort problemet er.

Caryx

Godkendelse af [Caryx](#) er lige på trapperne. Brugsanvisning er under udarbejdelse.

BotaniGard til bekæmpelse af mellus i pryddplanter i væksthus

[BotaniGard WP](#) er blevet regelret godkendt til bekæmpelse af mellus i pryddplanter i væksthus.

Den har ligeledes fået en mindre godkendelse til brug mod trips i pryddplanter i væksthus.

Botanigard WP indeholder sporer af den insektparasitiske svamp *Beauveria bassiana* GHA, som er særdeles smitsom overfor mellus. Under optimale forhold (høj luftfugtighed) vokser svampen ind gennem insektets hud for at blive opformet i kropsvævet. 7-10 dage efter infektion dør insektet. Ved høj luftfugtighed kan svampen vokse ud igen og producerer et hvidt melet lag sporer på insektets yderside, der kan sprede infektionen til andre mellus.

Brugsanvisning fremgår af etiketten.

Anne Krogh Larsen
Tlf.: 87 40 54 76
Mobil 21 63 12 61
akl@seges.dk

Inge Ulsted Sørensen
Tlf.: 87 40 53 89
Mobil 30 50 77 69
ius@seges.dk

Sprøjteopdateringskursus

Væksthusgartnere 2016

Alle der har et sprøjtecertifikat eller sprøjtebevis, skal have et opfølgningskursus hvert fjerde år.

Har du været på opfølgningskursus i perioden 1. juli 2011 til 30. juni 2012, skal du på opfølgningskursus inden 1. juli 2016.

Program:

- Kl. 8.30: Velkomst
- Kl. 8.40: Nye bekæmpelsesmidler, virkemåde, effekt på skadegørere, resistensforebyggelse m.m.
Anne Krogh Larsen, GartneriRådgivningen A/S
- Kl. 9.45: Pause med kaffe og rundstykker
- Kl. 10.00: Sprøjteteknik: Nyeste viden og erfaringer omkring optimering af sprøjteteknikken. Ny teknologi,
Niels Enggaard Klausen, GartneriRådgivningen A/S
- Kl. 11.00: Biologisk bekæmpelse, integreret plantebeskyttelse (IPM)
Anne Krogh Larsen, GartneriRådgivningen A/S
- Kl. 12.00: Frokost
- Kl. 12.45 Lovgivning: Pesticidagifter, positivliste, biocider/ desinfektionsmidler, planteforstærkere, erfaringer fra kontrolbesøg,
Michael Nielsen, Grøn Plantebeskyttelse ApS
- Kl. 14.00: Kaffepause
- Kl. 14.15: Påfyldning, udstyr/rengøring af sprøjte, ny bekendtgørelse, syn af sprøjter,
Niels Enggaard Klausen, GartneriRådgivningen A/S
- Kl. 15.00: Aktuelle skadegørere
Anne Krogh Larsen, GartneriRådgivningen A/S
- Kl. 15.45: Evaluering

TID & STED

Torsdag d. 10. marts 2016
kl. 8.30 – 16.00
GartneriRådgivningen A/S
Hvidkærvej 29
5250 Odense SV

Pris:

Deltagerbetaling til AMU = 108,- kr.
samt 1.040,- kr. som dækker materialer og forplejning.

Kurset afholdes som et AMU kursus med mulighed for at søge om VEU godtgørelse.

Tilmeldingsfrist er den 2. marts 2016.

Tilmelding skal ske direkte på:

www.efteruddannelse.dk

Kursusnr. [GR10/1-16](#)

 GartneriRådgivningen A/S
(HortiAdvice Scandinavia A/S)